

Báo cáo

THỊ TRƯỜNG CÀ PHÊ

NĂM 2018

Báo cáo cập nhật bức tranh toàn cảnh về tình hình sản xuất, biến động giá cả, tình hình tiêu thụ và các dự báo về thị trường cà phê trong nước và thế giới.

MỤC LỤC

LỜI MỞ ĐẦU	03
PHẦN 1: TÌNH HÌNH SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ CHUNG CỦA THẾ GIỚI.....	04
a. Tình hình sản xuất.....	05
b. Tiêu thụ.....	06
c. Giá cả.....	07
d. Dự báo.....	08
PHẦN 2: THỊ TRƯỜNG CÀ PHÊ VIỆT NAM.....	09
a. Tình hình sản xuất.....	10
b. Tiêu thụ.....	11
c. Giá cả.....	12
d. Dự báo.....	13
PHẦN 3: CÁC QUỐC GIA TIÊU THỤ VÀ SẢN XUẤT CÀ PHÊ LỚN CỦA THẾ GIỚI.....	14
PHỤ LỤC.....	19

LỜI MỞ ĐẦU

2018 tiếp tục là một năm “buồn” đối với người dân trồng cà phê trong nước và và nhiều nơi trên thế giới khi giá vẫn giữ ở mức thấp do chịu áp lực dư cung và biến động tiền tệ, đặc biệt là đồng real của Brazil.

Giá cà phê giảm thê thảm trong khi chi phí như nhân công, xăng dầu và các dịch vụ, phân bón, thuốc trừ sâu tăng, nhiều hộ nông dân không còn đủ kiên nhẫn để tiếp tục bám trụ với cây cà phê và chuyển sang trồng các loại cây khác có lợi nhuận cao hơn.

Chỉ tính riêng thị trường Việt Nam, việc giá cà phê giảm mạnh đã gây thiệt hại khoảng 2.500 - 3.000 tỉ đồng trong năm 2018, theo ông Phan Xuân Thắng, Phó chủ tịch Hiệp hội Cà phê - Cacao Việt Nam (VICOFA).

Báo cáo Thị trường Cà phê năm 2018 cung cấp cái nhìn tổng thể về thị trường cà phê năm vừa qua. Đồng thời, báo cáo cũng đưa ra các dự báo về thị trường cà phê năm 2019 một cách khách quan, tổng thể nhất từ các tổ chức uy tín như Bộ Nông nghiệp Mỹ, Tổ chức Cà phê Quốc tế, Hiệp hội Cà phê – Cacao Việt Nam, Cục Xuất nhập khẩu (Bộ Công Thương)...

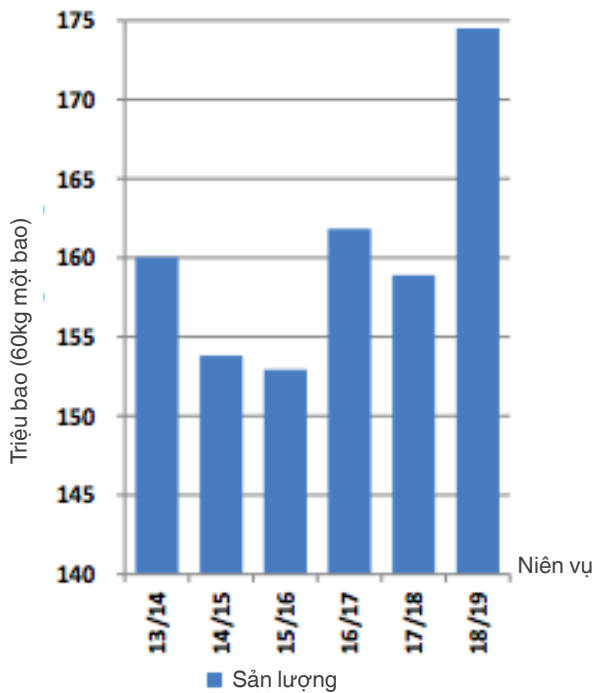
Phần 1

TÌNH HÌNH SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ CHUNG CỦA THẾ GIỚI

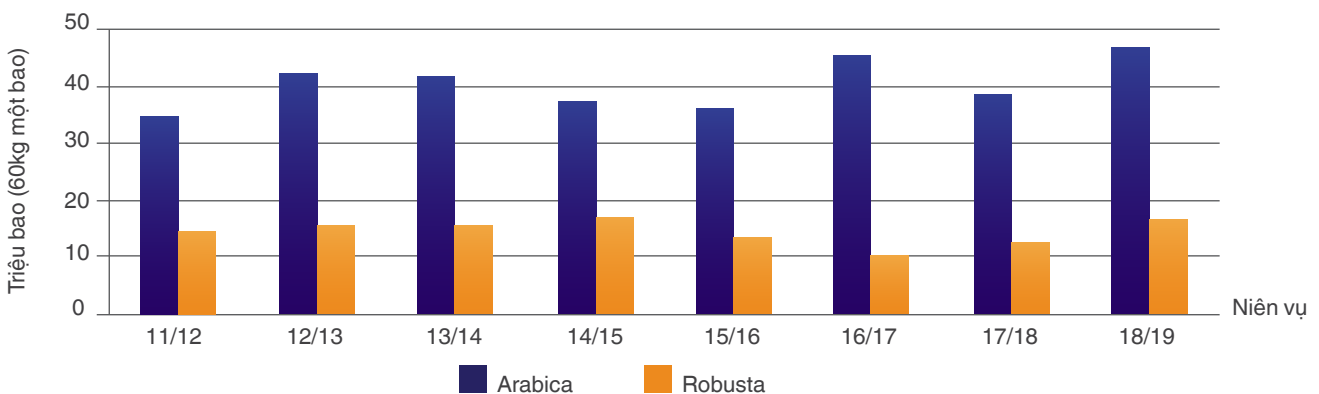
a. Tình hình sản xuất

Theo số liệu mới nhất của Bộ Nông nghiệp Mỹ (USDA) cập nhật đến ngày 14/12/2018, sản lượng cà phê toàn cầu niên vụ 2017 – 2018 ước đạt 158,9 triệu bao. Con số này thấp hơn so với dự báo của ICO đưa ra hồi tháng 11/2018 gần 3% (tương đương 3,7 triệu bao) và thấp hơn 900.000 bao so với dự báo mà USDA đưa ra hồi tháng 6/2018.

Biểu đồ 1: Dự báo sản lượng cà phê thế giới qua các niên vụ (Nguồn: USDA)

Sản lượng cà phê robusta tăng, do Việt Nam tăng 16,1% lên 28,03 triệu bao. Tại Brazil, sản lượng cà phê đạt mức cao 57,69 triệu bao, bao gồm 44,23 triệu bao arabica và 13,46 triệu bao robusta.

Biểu đồ 2: Sản lượng cà phê Arabica và Robusta của Brazil. Nguồn: USDA

Tình hình sản xuất cà phê ở Ấn Độ vẫn không mấy khả quan do chịu ảnh hưởng bởi thời tiết xấu. Người trồng cà phê bang Wayanad hi vọng sản lượng sẽ tăng 30% trong năm nay vì họ nhận được dự báo có mưa lớn trước khi cây cà phê ra hoa.

Tuy nhiên, lũ lụt đã làm dập tắt tất cả hi vọng và nông dân lại phải hứng chịu tiếp một mùa vụ thất thu. Năm 2017, cà phê mất trắng do hạn hán tàn phá. Sự ảnh hưởng liên tiếp của hai vụ mùa này sẽ gây cản trở lớn cho người nông dân

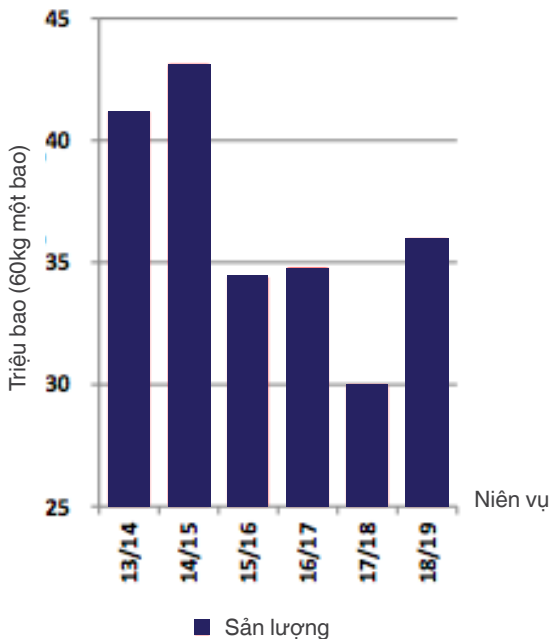
Mưa lớn đã làm phát sinh các loại nấm gây bệnh cho cây cà phê ở nhiều khu vực, ảnh hưởng xấu đến sản xuất

Thông thường, nông dân thu hoạch được khoảng 500 kg cà phê trên một mẫu đất. Nhưng năng suất năm nay thấp hơn khoảng 30%. Nhiều hộ thậm chí không đủ chi phí để sản xuất.

Theo ICO, tính đến ngày 17/12, tồn kho cà phê robusta được sàn London chứng nhận đã tăng thêm 2.510 tấn, tăng 2,4% so với tuần thương mại trước đó, lên 105.350 tấn.

b. Tiêu thụ

Theo USDA, lượng cà phê nhập khẩu của toàn thế giới niên vụ 2017 – 2018 đạt 108,3 triệu bao, tăng 500.000 so với niên vụ trước đó. Tồn kho tăng 600.000 bao lên 30 triệu bao. Trong đó, nhập khẩu cà phê của EU tăng 500.000 bao lên 108,3 triệu bao do lượng tiêu thụ tăng mạnh hơn dự đoán đưa ra trước đó.

Biểu đồ 3: Tồn kho cà phê thế giới qua các niên vụ.
Nguồn: USDA

Trong khi đó, theo ICO, tiêu thụ cà phê toàn niên vụ 2017 - 2018 là 161,93 triệu bao, tăng 1,8%, khiến lượng cà phê dư thừa 1,58 triệu bao.

Mặc dù vậy, ICO cho rằng dư thừa cà phê chỉ là ngắn hạn, trong khi nhu cầu tiêu thụ hàng năm vẫn tăng trưởng ổn định. Theo số liệu từ Bộ Nông nghiệp Mỹ, nhu cầu tiêu thụ cà phê tăng trưởng ổn định trung bình 3,6 triệu bao/năm kể từ niên vụ 2014 – 2015.

Cục Xuất nhập khẩu (Bộ Công Thương) Việt Nam dẫn số liệu Hiệp hội Các nhà xuất khẩu cà phê Brazil, xuất khẩu cà phê hàng tháng của nước này liên tiếp đạt mức cao lịch sử. Tháng 11/2018, xuất khẩu cà phê robusta của Brazil đã tăng tới 541% so với tháng 11/2017, đạt mức 233.900 bao và được dự báo sẽ tiếp tục ở mức cao trong những tháng tới.

Brazil: Tính đến tháng 12/2018, Brazil có 2,31 triệu bao cà phê robusta chờ xuất khẩu, tăng 826,6% so với cùng kỳ năm 2017.

Indonesia: Trong khi đó, lượng cà phê xuất khẩu của Indonesia trong niên vụ 2017 - 2018 đã giảm hơn 3 triệu bao so với niên vụ 2016 – 2017 xuống còn 5,64 triệu bao do điều kiện thời tiết xấu ảnh hưởng đến sản xuất cà phê robusta và arabica.

Nhu cầu cà phê ở Indonesia đặc biệt là đối với những người trẻ tuổi đang tăng mạnh vì nhiều người Indonesia du học nước ngoài có thói quen uống cà phê từ các quốc gia như Australia và Mỹ.

Hàn Quốc: Những năm gần đây, thị trường này nổi lên xu hướng tiêu thụ cà phê mạnh. Theo Cục Xuất nhập khẩu, thị trường cửa hàng cà phê Hàn Quốc đang bùng nổ mạnh. Theo ước tính, tổng giá trị thị trường cà phê tại Hàn Quốc đạt 11.000 tỉ won (tương đương 10,8 tỉ USD).

Hàn Quốc là quốc gia có mật độ cửa hàng cà phê cao nhất trên thế giới

Hàn Quốc là quốc gia có mật độ cửa hàng cà phê cao nhất trên thế giới > làm nổi bật câu này. Năm 2017, có khoảng 26,5 tỉ ly cà phê được bán ra và số lượng cửa hàng cà phê ước tính đạt 88.500, tăng 63% so với năm 2015. Điều đó tương ứng với việc cứ 600 người dân Hàn Quốc thì sẽ có 1 cửa hàng cà phê.

BEAN BROTHERS

Hàn Quốc hội tụ các thương hiệu chuỗi cà phê khổng lồ, dẫn đầu là Ediya với hơn 2.000 cửa hàng, cạnh tranh với hơn 1.100 cửa hàng Starbucks và hàng nghìn chuỗi cửa hàng nhỏ khác hoạt động với thương hiệu độc lập.

Theo Hiệp hội Doanh nghiệp nhỏ và vừa Hàn Quốc, người dân nước thường ưu tiên lựa chọn các thương hiệu mà họ biết đến. Một thương hiệu vững chắc sẽ giúp doanh nghiệp bảo vệ thị phần trong và ngoài nước.

c. Giá cả

Theo Cục Xuất nhập khẩu (Bộ Công Thương), giá cà phê tháng 12 trên thị trường thế giới giao kì hạn giảm so với tháng 11 do nguồn cung dư thừa và tồn kho còn cao.

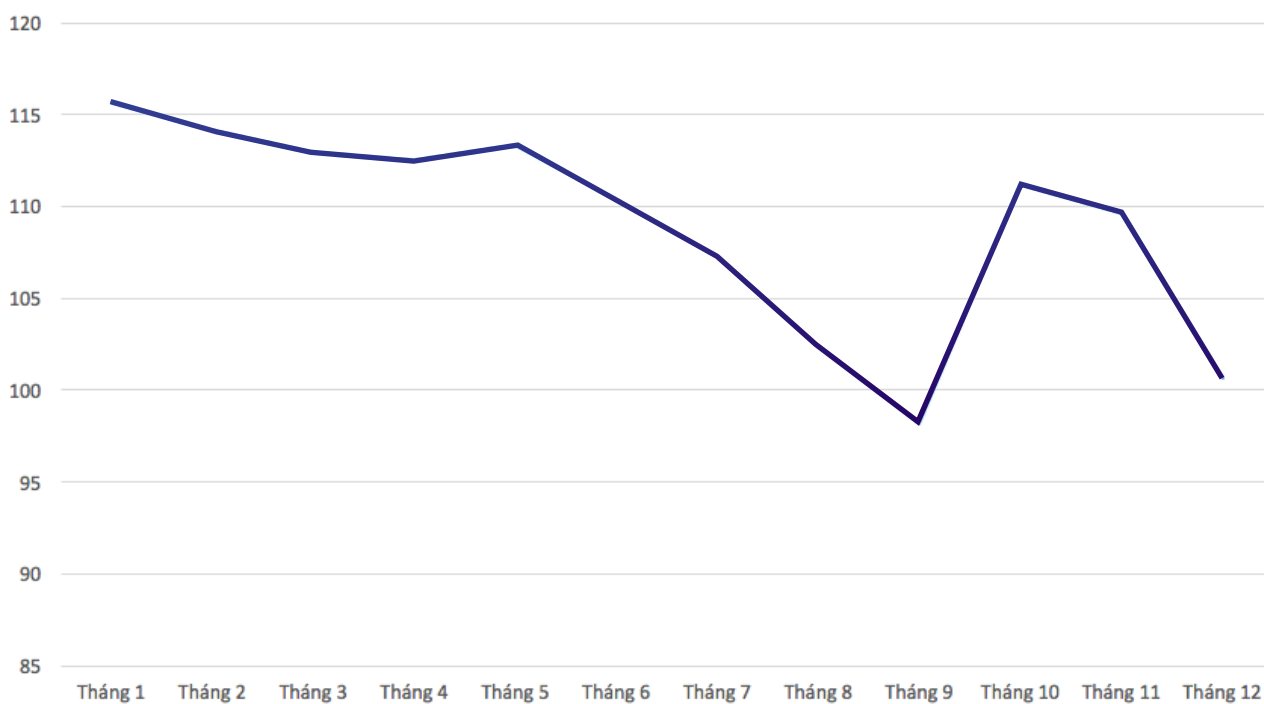
Theo tờ *Fortune*, sự suy yếu của đồng Real Brazil và đồng Peso Colombia so với đồng USD cũng là nguyên nhân khiến cho giá cà phê giảm, nông dân một số nước ồ ạt bán hết cà phê đi để có kho trống cho vụ thu hoạch mới.

Trên sàn giao dịch New York, ngày 27/12 cà phê arabica giao kì hạn tháng 3/2019 đạt 107 UScent/pound, giảm 5,5% so với ngày 30/11.

Trên sàn giao dịch London, giá cà phê robusta giao kì hạn tháng 1/2019 giảm 7,7% so với ngày 30/11, xuống còn 1.485 USD/tấn.

Trên sàn BMF của Brazil, ngày 27/12 cà phê arabica giao kì hạn tháng 3/2019 giảm mạnh 11,3%, xuống mức 118 UScent/pound.

Chỉ số giá cà phê ICO trong tháng 12 đạt 99,2 UScent/pound, giảm 4,4%. Tính chung năm 2018, chỉ số giá cà phê ICO giảm mạnh 13,4% từ mức 115,4 USCent hồi tháng 1/2018.

Biểu đồ 4: Chỉ số giá cà phê ICO qua các tháng năm 2018. Số liệu: ICO

d. Dự báo

ICO dự báo thời gian tới, giá cà phê thế giới có thể tiếp tục xu hướng giảm do kinh tế toàn cầu khả năng tăng trưởng chậm lại và tiềm ẩn nhiều rủi ro tác động nhất định đến nhu cầu tiêu thụ cà phê; cà phê toàn cầu được mùa gây áp lực dư cung.

Cục Xuất nhập khẩu Việt Nam cho rằng giá cà phê nửa đầu năm 2019 sẽ vẫn thấp.

ICO đánh giá tình trạng thừa cà phê sẽ không kéo dài do sản lượng ở một số nước như Brazil, Ấn Độ, Việt Nam có thể giảm bởi ảnh hưởng bởi thời tiết tiêu cực.

Việc giá cà phê thấp khiến nông dân nhiều nơi không còn động lực mở rộng diện tích. Một số khu vực trồng cà phê chuyển sang trồng cây khác. Điều này có thể khiến sản lượng cà phê niên vụ 2018 – 2019 giảm sút.

Sau những phân tích về yếu tố cung – cầu, ICO dự đoán nhiều khả năng nửa cuối năm 2019, giá cà phê sẽ phục hồi trở lại sau khi lượng cà phê dư thừa được hấp thụ hết, nhưng mức tăng sẽ không quá cao.

Theo khảo sát của các chuyên gia phân tích của *Bloomberg*, giá cà phê 2019 có thể đạt 1,24 USD/pound, tăng so với 1,15 USD/pound.

Trái với dự đoán của ICO, Bộ Nông nghiệp Mỹ (USDA) điều chỉnh tăng dự báo nguồn cung cà phê toàn cầu trong niên vụ 2018 - 2019 thêm 1,93%, lên 174,5 triệu bao

USDA cũng dự báo nhu cầu cà phê toàn cầu trong niên vụ 2018 - 2019 sẽ là 163,6 triệu bao

Như vậy, lượng cà phê dư thừa được dự báo ở mức 10,9 triệu bao.

Trong khi đó, ở Brazil, nhu cầu tiêu thụ cà phê được đáp ứng nhiều hơn bởi sự tăng vọt của nguồn cung cà phê nhờ làn sóng đầu tư vào cây xanh, phân bón và kỹ thuật trồng trọt được cải thiện.

Phần 2

THỊ TRƯỜNG CÀ PHÊ VIỆT NAM

a. Tình hình sản xuất

Tại Hội nghị tổng kết năm 2018, Bộ trưởng Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn (NN&PTNT) Nguyễn Xuân Cường, cho hay năm ngoái diện tích cà phê 2018 đạt khoảng 688.400 ha, tăng 10.800 ha so với năm 2017.

Sản lượng cà phê nhân đạt gần 1,62 triệu tấn, tăng 49.000 tấn. Theo Hiệp hội Cà phê - Cacao Việt Nam (VICOFA), đây là sản lượng cao nhất từ trước đến nay

VICOFA thông tin thêm vẫn còn 100.000 ha nữa cần được tái canh.

Năm 2018, dù tổng diện tích cà phê tăng nhưng diện tích trồng cà phê ở một số khu vực bị thu hẹp trong bối cảnh giá xuống thấp.

Có thời điểm, giá cà phê chạm đáy 50 năm trong khi chi phí như xăng dầu và các dịch vụ, phân bón, thuốc trừ sâu tăng. Giá bán có lúc giảm xuống thấp hơn cả giá thành sản xuất, khiến người nông dân không chú tâm vào chăm bón gây ảnh hưởng tới năng suất của mùa vụ.

Do vậy, một số diện tích tái canh lại chuyển sang trồng sầu riêng, bơ, chanh leo và cây khác có giá trị cao hơn, dẫn tới diện tích cà phê giảm. Theo thống kê của Cục Trồng Trọt, diện tích bơ, sầu riêng lên 102.000 ha.

Ngoài ra, với hơn 93.000 ha cà phê, trong đó khoảng 80.000 ha đang kinh doanh, nhiều năm qua tỉnh Gia Lai gặp tình trạng khan hiếm nhân công vào mùa thu hoạch, có nơi công thu tăng gần 20% lên 1 triệu đồng mỗi tấn.

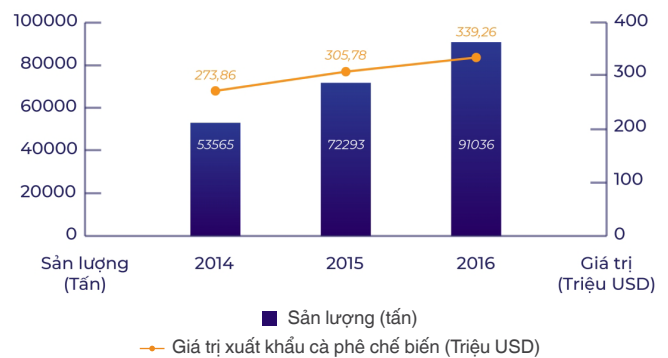
Theo *VietnamPlus/TTXVN*, để giải quyết tồn đọng trong phát triển cây cà phê và hồ tiêu ở Đắk Nông, cuối 2018, tỉnh đã đề xuất với Trung tâm nghiên cứu nông nghiệp quốc tế Australia hỗ trợ nghiên cứu lai tạo và chọn lọc các giống cà phê, hồ tiêu phục vụ vùng trồng trọng điểm; nghiên cứu biện pháp phòng trừ sâu bệnh.

Đồng thời, tỉnh cũng đề xuất hỗ trợ áp dụng công nghệ, quy trình sản xuất bền vững, thực hành nông nghiệp tốt; hỗ trợ kết nối thị trường cung-cầu, liên kết sản xuất, đào tạo, chuyển giao khoa học kỹ thuật cho nông dân và doanh nghiệp.

Trong bối cảnh giá cà phê thấp như năm 2018, việc chế biến sâu được coi là “lối thoát” cho ngành sản xuất cà phê Việt Nam. Giá cà phê sau khi chế biến sâu trung bình đạt 3.726 - 5.112 USD/tấn, gần gấp 2 - 3 so với giá cà phê thô xuất khẩu, theo tính toán từ số liệu của VICOFA.

Tốc độ tăng trưởng của chế biến sâu cà phê tăng trưởng mạnh nhưng vẫn còn chiếm tỉ trọng nhỏ trong tổng sản lượng.

Theo số liệu của VICOFA, lượng cà phê chế biến xuất khẩu giai đoạn 2014 - 2016 **tăng gần 70% lên 91.036 tấn**. Giá trị cũng đạt mức tăng trưởng **23,8% lên 339,26 triệu USD**.

Biểu đồ 5: Tốc độ tăng trưởng ngành chế biến cà phê trong giai đoạn 2014 – 2016. Số liệu: VICOFA

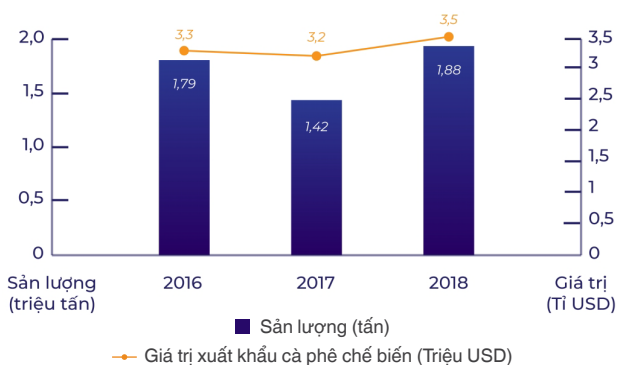
VICOFA dự báo trong 5 năm tới lượng xuất khẩu cà phê đã qua chế biến sẽ tăng lên đến 200.000 tấn, gấp đôi hiện tại

b. Tiêu thụ

Cà phê nằm trong danh sách 5 mặt hàng có giá trị xuất khẩu đạt trên 3 tỉ USD trong năm 2018

Theo ước tính của Cục Xuất nhập khẩu, xuất khẩu cà phê của Việt Nam **tháng 12 đạt 160.000 tấn, trị giá 287 triệu USD, tăng 15,8%** về lượng và tăng **11,5%** về trị giá so với tháng 11.

Tính chung cả năm 2018, xuất khẩu cà phê của nước ta đạt **1,882 triệu tấn, trị giá 3,5 tỉ USD, tăng trên 20%** về lượng nhưng chỉ tăng nhẹ **1,2%** về trị giá so với năm 2017 do chịu tác động bởi cuộc khủng hoảng giá.

Biểu đồ 6: Xuất khẩu cà phê giai đoạn 2016 – 2018.
Số liệu: Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn

Hiện nay, sản phẩm cà phê qua chế biến của Việt Nam đang từng bước thâm nhập vào thị trường Mỹ. Theo ghi nhận của *VTV* tại một số siêu thị lớn tại bang California, Cà phê Việt Nam trên kệ có nhiều loại Espresso hòa tan đến cà phê "3 trong 1" mà người châu Á ưa chuộng, hay cà phê pha phin dành cho những người gốc Việt.

Thị trường Mỹ rộng lớn với nhiều sắc tộc, nhiều nhóm khách hàng vừa là cơ hội và thách thức cho cà phê Việt Nam.

Trong khi đó, tại thị trường Thái Lan, cà phê hòa tan Việt Nam vẫn chưa thực sự phát triển.

Theo đánh giá của ông Nguyễn Đương Kiên, Phó phòng Đông Nam Á, Nam Á và Hợp tác khu vực - Vụ Châu Á, Châu Phi (Bộ Công Thương), tính riêng tại Thái Lan, mặt hàng cà phê tan có nhiều dư địa để phát triển. Trong khi thị phần cà phê thô Việt Nam chiếm tới 86% ở Thái Lan thì cà phê tan chỉ chiếm khoảng 10% và có duy nhất một thương hiệu là G7.

Ông Kiên nhìn nhận, cà phê hòa tan đang được người Thái Lan yêu thích, trong khi thị phần thô của Việt Nam nơi đây gần như bão hòa.

Ở thị trường nội địa, xu hướng sử dụng cà phê hòa tan cũng đang tăng lên. Báo cáo của Bộ Nông nghiệp Mỹ cho thấy, mặc dù tiêu thụ cà phê hòa tan chiếm tỉ lệ thấp nhưng đang có chiều hướng gia tăng, do ngày càng nhiều người nước ngoài sinh sống ở các thành phố lớn.

Tại Hàn Quốc, Việt Nam là nguồn cung cà phê lớn thứ hai của nước này sau Brazil. Cục Xuất nhập khẩu cho hay, dù chênh lệch về lượng so với đối thủ cạnh tranh lớn nhất Brazil là không đáng kể, nhưng trong 10 tháng năm 2018, nhập khẩu cà phê từ Việt Nam giảm 14,3% về lượng và giảm 23% về trị giá.

10 tháng năm 2018, thị phần cà phê của Việt Nam trong tổng nhập khẩu của Hàn Quốc đạt 19%, tăng mạnh so với mức 13,6% trong 10 tháng năm 2017. Thị phần cà phê của Brazil cũng đạt 19,1%, tăng từ mức 10,5%.

c. Giá cả

Theo Cục Xuất nhập khẩu, tháng 12, giá cà phê robusta nhân xô trong nước tiếp tục giảm so với tháng 11. Ngày 27/12, giá cà phê robusta giảm 4,3 - 6,4% so với ngày 30/11.

Trong đó, giá cà phê thấp nhất là 32.200 đồng/kg tại huyện Di Linh (Lâm Đồng), cao nhất là 33.400 đồng/kg tại các huyện Cư M'gar và Buôn Hồ tỉnh Đắk Lắk.

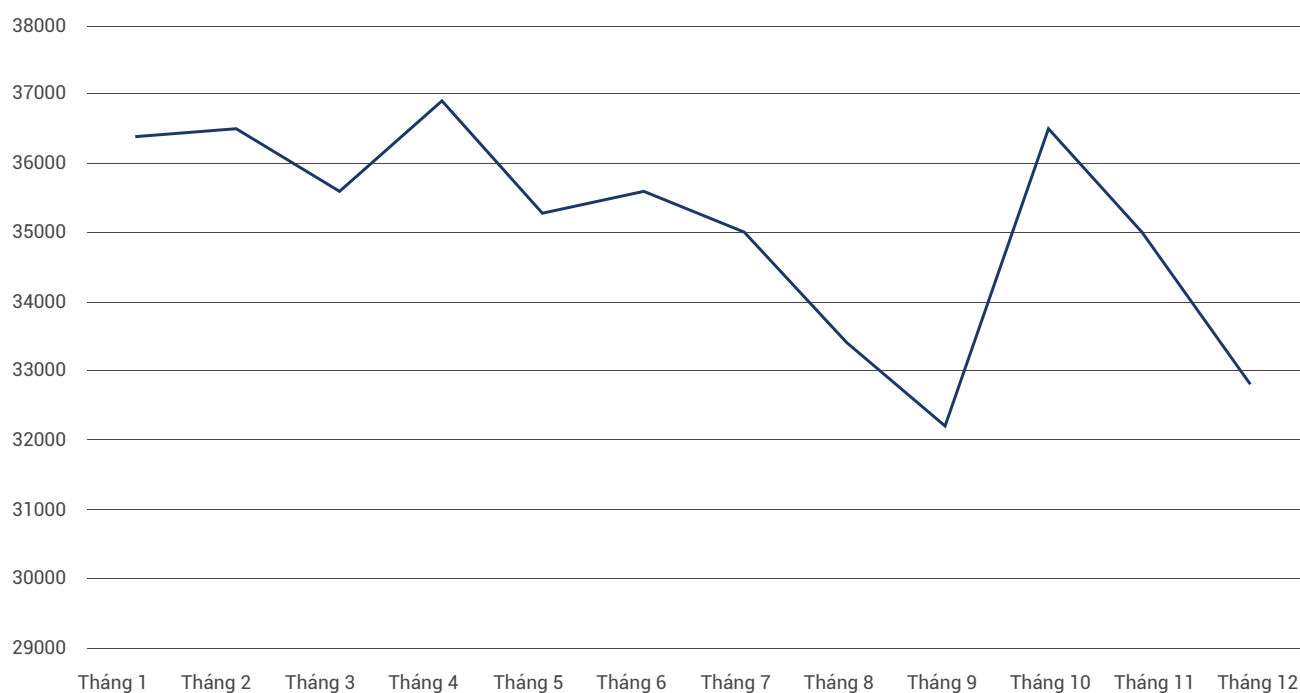
Tại các kho quanh khu vực TP HCM, cà phê robusta loại R1 có mức giá 34.100 đồng/kg, giảm 5,8%. Như vậy, tính chung năm 2018, giá cà phê giảm 8,4 – 11,2%.

Theo Cục Xuất nhập khẩu, giá cà phê trong nước giảm do chịu ảnh hưởng bởi đà lao dốc giá cà phê thế giới, do nguồn cung vượt quá nhu cầu trên thế giới.

Ông Phan Xuân Thắng, Phó chủ tịch Hiệp hội Cà phê - Cacao Việt Nam (VICOFA), cho biết đợt khủng hoảng giá cà phê trong năm vừa qua đã gây thiệt hại cho ngành khoảng

2.500 - 3.000 tỉ đồng.

Chi phí sản xuất cho một kg cà phê là 35.000 đồng, trong khi đó, giá bán có lúc giảm dưới 32.000 đồng/kg khiến người dân bị lỗ.

Biểu đồ 7: Diễn biến giá cà phê năm 2018. Số liệu tính toán từ Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn

Tháng 12, giá cà phê xuất khẩu trung bình của Việt Nam đạt 1.794 USD/tấn, giảm 3,8% so với tháng 11 và giảm 10% so với tháng 12/2017.

Tính chung năm 2018, giá cà phê xuất khẩu trung bình đạt 1.883 USD/tấn, giảm 15,7% so với năm 2017

d. Dự báo

Đại diện VICOFA cho rằng, việc người dân trồng đa cây trong vườn thay vì tập trung vào cây cà phê chắc chắn sẽ ảnh hưởng tới sản lượng trong niên vụ tới.

“Dự báo sản lượng cà phê niên vụ 2018 - 2019 giảm khoảng 20% xuống còn 1,2 triệu tấn”, ông Thăng thông tin.

Ông Lương Văn Tự, Chủ tịch VICOFA, phân tích có ba yếu tố chính tác động tới sản lượng cà phê trong niên vụ tới.

Đầu tiên, niên vụ 2017 - 2018 ghi nhận sản lượng cao hơn vụ trước đó. Đối với sinh lý cây cà phê thì năm ngoài được mùa năm nay sẽ mất mùa.

Thứ hai, đồng quan điểm với đại diện VICOFA, ông Tự cho rằng việc người dân chuyển sang trồng các loại cây khác sẽ khiến diện tích cà phê giảm. Theo thống kê của Cục Trồng Trọt, diện tích bơ, sầu riêng lên 102.000 ha.

Như vậy diện tích cà phê và số lượng cây trong các vườn cà phê đã giảm đáng kể dẫn đến giảm sản lượng trong vụ tới.

Cuối cùng, năm nay mưa nhiều và lớn kéo dài, nước đọng, nhiều vườn cà phê quả non rụng quá mức bình thường.

“Theo các chuyên gia nông nghiệp, có những vùng ở Gia Lai mức rụng quả lên đến 20%, các vùng khác trên 10%”, ông Tự thông tin.

Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn dự báo giá cà phê thời gian tới khó lòng phục hồi do áp lực nguồn cung lớn. Do vậy, niên vụ tới có thể tiếp tục khoảng thời gian khó khăn đối với người trồng cà phê.

Ông Thăng khuyến cáo trong thời điểm giá cà phê thấp như hiện nay, người dân không nên vội bán ra nhiều, tránh tình trạng khi giá lên nhưng không còn hàng để bán.

Đối với hoạt động thương mại cà phê, Cục xuất nhập khẩu dự báo nửa đầu năm 2019, xuất khẩu cà phê của Việt Nam tiếp tục gặp khó khăn do giá thế giới vẫn thấp. Bên cạnh đó, lượng cà phê xuất khẩu có khả năng thấp hơn cùng kỳ năm 2018 do sản lượng giảm.

Về giá cà phê, việc ICO dự đoán rằng dư thừa cà phê chỉ là ngắn hạn kéo theo giá cà phê 6 tháng cuối năm có thể phục hồi sẽ là tín hiệu tích cực đối với giá cà phê trong nước. Tuy nhiên, mức tăng giá được dự đoán là sẽ không cao.

Phần 3

CÁC QUỐC GIA, CÔNG TY SẢN XUẤT VÀ TIÊU THỤ CÀ PHÊ LỚN CỦA THẾ GIỚI

Việt Nam***Vấn chưa có tiêu chuẩn cà phê đặc sản***

Một số doanh nghiệp Việt Nam đã bắt đầu phát triển cà phê đặc sản, điển hình là The Married Beans. Ông Hồ Phạm Minh Duy, người sáng lập The Married Beans cho biết cà phê đặc sản đang là xu thế mới trên thế giới hay còn gọi là "làn sóng cà phê thứ ba". Tuy nhiên, thị phần cà phê đặc sản trên thế còn giới mới chỉ chiếm 2 - 3%.

"Mặc dù thị trường cà phê Việt Nam đã được chia làm nhiều phân khúc từ thấp cấp đến cao cấp, tuy nhiên, cà phê đặc sản vẫn còn khá mới mẻ. Tôi hi vọng trong tương lai thị phần cà phê đặc sản sẽ chiếm 10 - 20%", ông Hồ Phạm Minh Duy cho hay.

Theo báo Đắk Lắk, ông Trịnh Đức Minh, Chủ tịch Hiệp hội Cà phê Buôn Ma Thuột cho rằng: "Khu vực phía Bắc của tỉnh bao gồm các huyện như: Krông Năng, Ea H'leo... có độ cao từ 600 đến 700 m trở lên, đang có nhiều lợi thế để phát triển vùng cà phê đặc sản của tỉnh, với sản lượng có thể cung cấp khoảng 1.000 tấn. Đây chính là điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp cà phê, người làm cà phê trên địa bàn tập trung sản xuất cà phê chất lượng cao, hướng đến cà phê đặc sản trong tương lai".

Ông Nguyễn Việt Vinh, Tổng thư kí VICOFA, cho biết hiện nay chưa tiêu chí và định nghĩa của cà phê đặc sản, mà mới chỉ dừng lại ở ý tưởng.

"Để phát triển cà phê đặc sản trước tiên cần phải xây dựng các tiêu chí sau đó quy hoạch vùng chuyên canh riêng biệt. Hiện nay, người nông dân mới chỉ chú trọng đến về số lượng cà phê mà chưa để ý đến chất lượng. Vì vậy, điều quan trọng là cần thay đổi tư duy này", ông Vinh nhận định.

Tái canh

Một vấn đề đáng chú ý khác là việc tái canh cà phê còn gặp nhiều khó khăn. Theo Ngân hàng Phát triển Nông thôn (Agribank), thực tế từ đầu năm 2017, dư nợ cho vay tái canh cà phê có xu hướng giảm, từ 738 tỉ đồng với 5.716 khách hàng; đến tháng 2/2018, dư nợ còn 620 tỉ đồng với 4.525 khách hàng, nguyên nhân xuất phát từ những khó khăn cụ thể trong quá trình cho vay.

Mặc dù đã có sự ủng hộ tích cực Chính phủ, Ngân hàng Nhà nước cũng như chính quyền địa phương các cấp để tuyên truyền, phổ biến đến người dân về các chương trình cho vay hỗ trợ phát triển cây cà phê nhưng chưa có sự phối hợp đồng bộ giữa các cấp, các ngành. Người dân chưa mặn mà, tin tưởng vào chương trình tái canh.

Mặt khác, việc áp dụng quy trình trồng tái canh vẫn tồn tại nhiều vướng mắc. Cụ thể, từ trước tới nay việc thay thế cây cà phê già cỗi, năng suất thấp chỉ thực hiện một cách tự phát, theo các hình thức trồng dặm, phá bỏ, trồng mới ở diện tích nhỏ lẻ và chỉ 1 - 2 năm sau cây cà phê bị bệnh do việc cải tạo đất chưa thực hiện đúng quy trình.

Việc thực hiện tái canh cà phê trên diện rộng, quy mô lớn còn nhiều hạn chế, nên còn tâm lý dằn đo, cân nhắc... Bên cạnh đó, công tác thu hoạch chưa gắn với chế biến, người trồng cà phê còn bị các thương lái, các doanh nghiệp thu mua trong nước ép giá khi vào vụ thu hoạch. Lãi suất cho vay đầu tư tái canh cây cà phê còn cao so với tính chất của đối tượng đầu tư (hiện đang áp dụng 6,5%/năm).

Theo Báo Lâm Đồng, ông Phạm S, Phó Chủ tịch UBND tỉnh Lâm Đồng cho hay đây là tỉnh dẫn đầu cả nước về tái canh cà phê, do vậy phải chú trọng tới chất lượng tái canh, tái canh cần phải có chiều sâu. Có nghĩa là không chạy theo số lượng mà phải nâng cao chất lượng tái canh.

Theo kế hoạch của tỉnh Lâm Đồng, giai đoạn 2016 - 2020, địa phương cần thực hiện tái canh khoảng gần 35.000 ha cà phê, trong đó, ghép cải tạo gần 18.000 ha, trồng tái canh khoảng 17.000 ha. Tại địa bàn tỉnh có 43 tổ chức, cá nhân có vườn ươm đầu dòng, có khả năng cung cấp khoảng 12 triệu mầm chồi/năm; 167 cơ sở sản xuất - kinh doanh giống cà phê, năng lực sản xuất trên 12 triệu cây giống/năm.

Vấn đề chọn giống cũng đang được đồng đảo người dân quan tâm, bởi nếu chọn phải giống không đúng chất lượng, vài năm sau người dân coi như mất trắng. Chính vì vậy, chính quyền phải đặc biệt coi trọng chất lượng, nguồn gốc xuất xứ cây giống, khuyến cáo người dân lựa chọn những cơ sở cung cấp giống có uy tín để thực hiện tái canh. Hướng tới mục tiêu phát triển cà phê bền vững, thay thế dần diện tích cà phê già cỗi, năng suất thấp.

Tại Đắk Lắk, quan điểm của tỉnh là không tăng diện tích cà phê ngoài quy hoạch, tập trung tái canh cà phê theo kế hoạch đã được UBND tỉnh phê duyệt, nâng cao năng suất, sản lượng, chất lượng nhằm đáp ứng nhu cầu xuất khẩu. Đặc biệt, tỉnh sẽ quan tâm đến việc phát triển sản phẩm cà phê đặc sản của Đắk Lắk. Tuy nhiên, công tác tái canh diễn ra chậm và gặp nhiều khó khăn về vốn đối với cả nông dân và một số doanh nghiệp sản xuất cà phê trên địa bàn tỉnh.

Du lịch cà phê

Theo Báo Đắk Lắk, những ngày cuối của niên vụ cà phê 2018 – 2019, nông dân xã Ea Tân (huyện Krông Năng) vẫn đang hối hả thu hái quả chín theo chuẩn chất lượng cao và tiến hành sơ chế ngay vừa khi thu hoạch.

Nhận thấy phương thức canh tác và sơ chế lâu nay cho chất lượng cà phê không cao, giá cả phụ thuộc vào thị trường quốc tế, mà nhu cầu dùng cà phê sạch, chất lượng cao của người tiêu dùng rất lớn, cũng như cà phê nguyên liệu cho các nhà rang xay còn rất thiếu, do đó một số hộ quyết định chuyển sang làm cà phê chất lượng cao.

Từ năm 2007, khi Lễ hội Cà phê Buôn Ma Thuật lần thứ nhất mở ra, du khách bắt đầu hào hứng với các hoạt động có liên quan đến cà phê, trong đó có nhu cầu tìm hiểu, trải nghiệm với đặc sản này trên vùng đất được mệnh danh là “Thủ phủ cà phê” của Việt Nam.

Ông Lê Hoàng Cơ, Tổng Giám đốc Công ty Du lịch - Thương mại Dam San chia sẻ: Năm bắt nhu cầu ấy, Dam San là đơn vị tiên phong tổ chức tour du lịch trên và lập tức thu hút sự chú ý của du khách trong nước cũng như quốc tế. Vào những năm 2008 - 2015, sản phẩm du lịch trải nghiệm với cà phê của Dam San được du khách tìm đến đặt tour ngày càng nhiều.

Sau đó, một số đơn vị làm du lịch, hãng lữ hành ở Đắk Lắk và các tỉnh, thành phố trong cả nước như Công ty Cổ phần Du lịch Đắk Lắk, Công ty Cổ phần Du lịch Cộng đồng Kô Tam, Công ty TNHH Du lịch Vạn Phát, Đặng Lê, Cao Nguyên, Ngày Mới, Vietravel... cũng tham gia thực hiện và mở rộng tour trải nghiệm với cà phê đến đông đảo mọi người, nhất là khách quốc tế. Những doanh nghiệp này cho đây là hướng đi mới, làm phong phú thêm sản phẩm du lịch ở địa phương - và hơn thế là tạo công ăn, việc làm cho hàng trăm nông hộ sản xuất cà phê trên địa bàn, góp phần hiện thực hóa mục tiêu phát triển, thúc đẩy chuỗi giá trị gia tăng kinh tế cho mặt hàng chiến lược này.

Ấn Độ

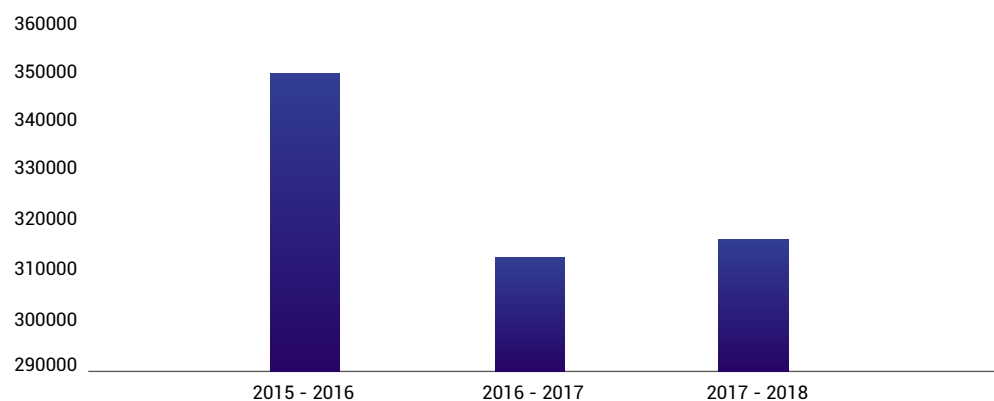

Thời tiết xấu và áp lực giảm giá cà phê thế giới khiến người dân Ấn Độ không còn động lực để tái canh loại cây này. Các bang phía Nam như Karnataka, Kerala và Tamil Nadu, nơi chiếm tới 80% tổng sản lượng cả Ấn Độ, đang phải trải qua thời kì thời tiết khắc nghiệt nhất trong vòng vài năm trở lại đây, gây ảnh hưởng đến sản lượng cà phê.

Mưa lớn gây ra lũ lụt và lở đất diện rộng trong tháng 8/2018 tại hai bang Kerala và Karnataka kéo theo sản lượng cà phê giảm mạnh tới khoảng 20%.

Ông MB Abhimanyu Kumar, thành viên hội đồng cà phê Ấn Độ cho biết Hội đồng đã xong khảo sát thiệt hại, tuy nhiên chưa công bố kết quả vì thiệt hại quá lớn.

Sản lượng cà phê của Ấn Độ đạt kỉ lục trong niên vụ 2015 - 2016 với khoảng 348.000 tấn. Tuy nhiên, kể từ đó giảm dần. Niên vụ 2016 - 2017 và 2017 - 2018, sản lượng cà phê Ấn Độ đạt lần lượt 312.000 tấn và 316.000 tấn.

Biểu đồ 8: Sản lượng cà phê Ấn Độ qua các năm (Đơn vị tính: Tấn)

Sản xuất cà phê ở các bang phía Nam Ấn Độ đã chứng kiến hàng loạt thiên tai suốt 4 năm qua, không chỉ ảnh hưởng đến sản lượng mà còn tác động xấu đến chất lượng của cà phê cao cấp.

Brazil:

Theo *Bloomberg*, việc nguồn cung cà phê dư thừa khiến người sản xuất không còn hưởng lợi nhiều. Trong khi đó, giá cà phê rang xay bán lẻ tại Mỹ tăng lên mức cao hơn trung bình 3,8 lần so với giá cà phê được giao dịch trên sàn New York. Đây đồng thời là ngưỡng cao nhất kể từ năm 2013.

Ông Rodrigo Costa, Giám đốc công ty thương mại Comexim, cho biết nếu như năm 2017 giá cà phê giảm thấp kỉ lục khiến nông dân chịu thiệt hại lớn thì ngược lại, các nhà bán lẻ lại kiếm bội tiền.

Việc đồng real của Brazil và đồng peso của Colombia suy yếu so với đồng USD cũng đóng góp một phần không nhỏ khiến giá cà phê giảm.

Một tín hiệu tích cực cho giá cà phê là sản lượng từ Brazil trong năm 2019 dự báo giảm từ mức kỉ lục 63,4 triệu bao năm 2018 xuống còn 55 triệu bao.

Bộ Nông nghiệp Mỹ dự báo tổng sản lượng cà phê toàn cầu niên vụ 2018 - 2019 có thể đạt kỉ lục **174,5 triệu bao, tăng 15,6 triệu bao** so với niên vụ trước đó. Tồn kho có thể **tăng thêm 25% lên ngưỡng cao nhất trong vòng 4 năm.**

Indonesia:

Indonesia nổi tiếng với loại cà phê đắt nhất thế giới có tên là Kopi Luwak, có nguồn gốc từ quả cà phê Cherry do loài cầy hương châu Á ăn và thải ra. Kopi Luwak có thể có giá khoảng 700 USD/kg và được sản xuất chủ yếu trên các đảo Sumatra, Java, Bali và Sulawesi.

Nhu cầu cà phê ở Indonesia, đặc biệt là đối với người trẻ đang tăng mạnh vì nhiều người Indonesia du học nước ngoài có thói quen uống cà phê từ các quốc gia như Australia, Mỹ.

Cụ thể, sản lượng cà phê Java Arabica được sản xuất ở phần lớn khu vực Tây Java đang tăng đáng kể tại thị trường nội địa.

Cà phê ở Indonesia được ủ trong túi vải và hiếm khi được rửa để giữ được hương vị khác biệt. Cà phê truyền thống tốt nhất là Kopi Tubruk, phần lớn được tạo thành từ hạt Robusta. Trong một quốc gia chủ yếu theo Đạo Hồi, cà phê là thức uống xã giao, thay thế cho rượu.

Lào:

Sau Việt Nam và Indonesia, Lào cũng là nhà sản xuất và xuất khẩu cà phê hàng đầu ở Đông Nam Á, đặc biệt là Arabica chất lượng cao. Chính phủ Lào có kế hoạch mở rộng các đồn điền cà phê Arabica để cân bằng với sản xuất cà phê Robusta.

Theo WB, ngành công nghiệp cà phê nằm trong số 10 công cụ tạo doanh thu hàng đầu trong nền kinh tế của Lào.

Các thị trường xuất khẩu chính bao gồm Thái Lan, Việt Nam, Nhật Bản, Tây Ban Nha, Ba Lan, Đức, Mỹ, Pháp, Bỉ và Thụy Điển. Vào tháng 4/2018, Tập đoàn Dao-Heuang, nhà sản xuất cà phê hàng đầu tại Lào, đã ký kết thỏa thuận thương mại với Công ty TNHH Thương mại và XNK Kun Kunming Kanglin để mở rộng kinh doanh cà phê tại Trung Quốc.

Ngành công nghiệp cà phê của Lào tiếp tục phát triển mạnh với việc tăng xuất khẩu sang nhiều nước khác nhau.

Thống kê mới nhất của ICO, tổng sản lượng cà phê tại Lào đã tăng lên 475.000 bao (loại 60 kg) trong năm 2017 so với 465.000 bao trong năm 2016. Số liệu của WB, giá trị xuất khẩu cà phê của Lào năm 2017 vượt 112 triệu USD.

Dù là nước trồng cà phê, nhưng người Lào lại quen với uống cà phê bột hoặc ngọt hơn là cà phê hòa tan. Du lịch cà phê cũng phát triển ở Paksong, nơi du khách có thể thưởng thức những tách cà phê đậm chất Lào.

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 1: Dự báo sản lượng cà phê thế giới qua các niên vụ (trang 4)

Biểu đồ 2: Sản lượng cà phê Arabica và Robusta của Brazil. (trang 4)

Biểu đồ 3: Tồn kho cà phê thế giới qua các niên vụ. (trang 5)

Biểu đồ 4: Chỉ số giá cà phê ICO qua các tháng. (trang 6)

Biểu đồ 5: Tốc độ tăng trưởng ngành chế biến cà phê trong giai đoạn 2014 – 2016. (trang 9)

Biểu đồ 6: Xuất khẩu cà phê giai đoạn 2016 - 2018. (trang 10)

Biểu đồ 7: Diễn biến giá cà phê năm 2018. (trang 11)

Biểu đồ 8: Sản lượng cà phê Ấn Độ qua các năm. (trang 15)

NGUỒN THAM KHẢO

Bộ Nông nghiệp và Phát triển Nông thôn

Bộ Nông nghiệp Mỹ

Reuters

Bloomberg

Tổ chức Cà phê Thế giới

Báo VOV

Báo Nông nghiệp Việt Nam

Báo Tin Tức

BẢN QUYỀN

Báo cáo “Thị trường cà phê quý III/ 2018” được phóng viên mục Hàng hóa của VietnamBiz tổng hợp và trình bày. Sử dụng thông tin và số liệu Các số liệu, thông tin và những phân tích được tổng hợp trong báo cáo “Thị trường cà phê quý III/ 2018” chỉ nhằm mục đích cung cấp thông tin và không được sử dụng như lời khuyên cho việc tư vấn kinh doanh, tài chính và những lĩnh vực chuyên nghiệp khác.

TUYÊN BỐ MIỄN TRỪ TRÁCH NHIỆM

Thông tin và tài liệu trong báo cáo được nỗ lực tổng hợp dưới dạng sẵn có một cách chính xác nhất có thể. Tuy nhiên, tác giả không đảm bảo tính chính xác, sự thích hợp hay đầy đủ của các thông tin và số liệu, đồng thời tuyên bố miễn trừ hoàn toàn trách nhiệm đối với các lỗi hoặc thiếu sót trong các thông tin và số liệu này.

GIỚI HẠN TRÁCH NHIỆM

VietnamBiz sẽ không chịu trách nhiệm bồi thường đối với bất kỳ chi phí, tổn thất hoặc thiệt hại nào cho dù trực tiếp hay gián tiếp, có liên quan tới hoặc là hậu quả của việc sử dụng báo cáo, hoặc liên quan tới những thiếu sót, sai sót.

Địa chỉ: Tầng 3 - Compa Building - 293 Điện Biên Phủ - Bình Thạnh - TP.HCM

Chi nhánh: Số 5 - Khu 38A Trần Phú - Ba Đình - Hà Nội

Hotline: 0938.189.222 **Email:** info@vietnambiz.vn

Vận hành bởi VIETNEWS CORP